

CIV-CARE_P001 – Normdocument

Institutionele blindheid voor voortgezet huiselijk geweld binnen maatregelen

Over macht, controle en intergenerationele schade

Documentcode: CIV-CARE_P001**Datum:** 6 januari 2026**Versie:** 1.0**Status:** Normatief kader – richtinggevend**Uitgevende organisatie:** Stichting De Kamer van Sociale Waarden / CIV-CARE

1. Doel en toepassingsgebied

Dit normdocument beschrijft een fundamenteel risico binnen jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugd-GGZ: het onzichtbaar voortzetten van huiselijk geweld tijdens en ondanks beschermings- en dwangkaders. Het document is van toepassing op alle samenwerkingsverbanden, professionals en organisaties die deelnemen aan het CIV-CARE-ecosysteem.

CIV-CARE_P001 fungeert als toetsingskader voor professioneel handelen, beleidsvorming, scholing en governance.

2. Normatieve kernstelling

Huiselijk geweld kan zich voortzetten binnen een maatregel wanneer professionals of instituties onderdeel worden van dezelfde macht- en controledynamiek die het geweld kenmerkt. In dat geval wordt bescherming ineffectief en ontstaat intergenerationele schade.

3. Huiselijk geweld als relationele dynamiek

Binnen CIV-CARE wordt huiselijk geweld primair begrepen als een structurele machts- en controledynamiek. Kenmerkend zijn asymmetrie in beslissingsmacht, controle over narratief en middelen, en het inzetten van derden – waaronder kinderen en instituties – als verlengstuk van die controle.

Interventies die zich beperken tot incidentgericht handelen zonder deze dynamiek te adresseren, lopen structureel het risico het geweld te bestendigen.

4. De maatregel als risicofactor

Beschermings- en dwangkaders (zoals OTS, voogdij en zorgmachtigingen) introduceren formele macht en afhankelijkheid. Zonder expliciete reflectie kan deze macht bestaande ongelijkheden versterken.

De maatregel vormt daarmee een risicoveld waarin institutionele blindheid kan ontstaan.

5. Institutioneel daderverlengstuk – definitie

Een institutioneel daderverlengstuk is het proces waarbij een professional of organisatie, handelend vanuit formeel mandaat, de machts- en controledynamiek van huiselijk geweld overneemt, legitimeert of versterkt.

Dit kan plaatsvinden zonder kwade intentie, maar nooit zonder gevolgen.

6. Onzichtbaarheid voor professionals

Voortzetting van geweld blijft vaak onzichtbaar door titulair gezag, procedurele rationaliteit, gender- en rolverwachtingen, conflictvermijding en dossierdominantie.

Deze mechanismen maken reflectie en correctie van binnenuit complex maar noodzakelijk.

7. Consequenties voor het kind

Wanneer geweld institutioneel wordt voortgezet, internaliseert het kind macht en controle als relationele norm. Dit vergroot de kans op onveilige hechting, loyaliteitsconflicten en herhaling van geweld in latere levensfasen.

Het systeem wordt zo mede veroorzaker van intergenerationele overdracht.

8. Consequenties voor ouders

Voor het slachtoffer betekent institutionele voortzetting verdere autonomie-erosie en secundaire traumatisering. Voor de ouder die controle uitoefent ontstaat legitimering en stagnatie van reflectie.

Beide posities blokkeren herstel en ontwikkeling.

9. Intergenerationele versterking

Wanneer instituties macht en controle niet expliciet herkennen en begrenzen, reproduceren zij deze dynamiek en versterken zij structurele ongelijkheid tussen generaties.

10. Normatieve uitgangspunten CIV-CARE

1. Macht is altijd toetsbaar.
2. Neutraliteit bestaat niet binnen machtsrelaties.
3. Bescherming zonder autonomie is schijnveiligheid.
4. Kindveiligheid vereist relationele rechtvaardigheid.
5. Competentie gaat boven hiërarchie.

11. Implicaties voor praktijk, beleid en governance

Organisaties en professionals dienen structureel te toetsen of hun handelen autonomie vergroot, macht begrenst en relationele veiligheid bevordert. Governance moet transparant, reflectief en corrigeerbaar zijn.

12. Slotverklaring

Huiselijk geweld stopt niet door maatregelen alleen, maar door het expliciet herkennen en begrenzen van macht en controle. Waar dit uitblijft, wordt zorg een verlengstuk van geweld.

CIV-CARE_P001 staat voor een fundamentele verschuiving: van beheersing naar relationele veiligheid, van hiërarchie naar competentie, van systeemlogica naar menselijke maat.

Opgesteld door:

Alexander Groenheide
Voorzitter | Stichting De kamer van Sociale Waarden
Menselijke waardigheid als fundament.

info@dekvsw.nl | www.dekvsw.nl

 06 53 44 50 54

 Laurastraat 87, 6471 JJ Eygelshoven

 KVK: 97098817 | RSIN: 867909274

W: DeKvSW.nl

CIV initiatieven:

CIV-CARE.nl | CIV-RAMP.nl | CIV-CAMP.nl | CIV-CALL.com

Burgerschapseducatie/ theater en filmeducatie: Ubuntukids.nl